

Až ustane déšť, přijde odpuštění. Tedy možná...

Poslední letošní novinkou ve Východočeském divadle je inscenace **Až ustane déšť**. Silný příběh, jehož hlavními tématy jsou provínění a odpuštění.

Gabriela Gregorová
redaktorka MF DNES

PARDUBICE Hru australského dramatika Andrewa Johna Bovella uvedla městská scéna dokonce v české premiéře. A ačkoli se rozhodně nejedná o typický mainstreamový titul, je nutné ocenit dramaturgii divadla Janu Pithartovou, že jej do repertoáru divadla zařadila. Hru nabídl režisérovi Filipu Nuckollsovi, který ve Východočeském divadle již jednou hostoval - s inscenací o lidské nesnášenlivosti a xenofobii Lovecké scény z Dolního Bavorska. Jistá jinakost a její přijetí či odmítnutí je také hlavním bodem hry **Až ustane déšť**.

Je to sága čtyř generací jedné rodiny. Ta se dopustila nějakého hříchu, rozpadla se a začala ji stíhat jedna katastrofa za druhou, aby na konci dospěla k odpuštění. Je to takový magický romantismus každodennosti. Je to hra nesmírně poetická, přestože to, co se postavám děje, není nic neobvyklého. Je to hra o magii života, jehož součástí je i smrt," řekl režisér Filip Nuckolls.

Do Pardubic se vracíte po dvou letech, jaký byl návrat?

Dobrá, mám to tu rád a doufám, že lidé v divadle mě mají rádi také. Je to moje bývalé krajské město, fandím Dynamu Pardubice...

Tak to jistě sledujete současnou mizérii, ve které se Dynamo potácí. Jak ji vnímáte a nesete?

Je to strašný. Ale věřím, že se zmátouří a nakonec to dají, nějak si neumím a nechci extraligu bez Dynama představit.

Přejděme raději k inscenaci **Až ustane déšť. Byla to její česká premiéra, podle anonci se jedná o zcela výjimečný text. V čem je tak mimořádný?**

Na současnou dobu je výjimečný svojí hmotou a velikostí. Skutečně si nepamatuji žádný podobný text, který by kdy přišel do Čech. Možná *Andělé v Americe*, ale to je stará věc. Když říkám, že text je veliký, nemám na mysli délku, ale to, jaký obrovský čas zabírá, vystřídají se v něm čtyři generace. Ve své podstatě se jedná o čtyři hry v jedné, které

Filip Nuckolls Rodák z Ústí nad Orlicí se do Pardubického kraje rád a často vrací. Ve Východočeském divadle nyní hostoval během tří sezon podruhé. Po Loveckých scénách z Dolního Bavorska připravil silný příběh rodinné ságy odehrávající se v Anglii a Austrálii. Foto: Radek Kalhous, MAFRA

jsou provázané, ať už replikami nebo dějem. Výjimečný je i v tom, že je opravdu o životě.

Poznáme čtyři generace, dva kontinenty a rozpětí 80 let, kde se děj hry odehrává. Jak obtížné je takový rozsah scénický pojmut?

To nebylo až tak složité. Každá postava, kterou vidíte na jevišti, je nějakým způsobem jedinečná, takže to už je vodicí. A navíc my chceme lidem pomoci, aby se nebáli, že se v příběhu nebo postavách nevyznají. Ve scénografii používáme hodně videa, abychom prostředí, v nichž se děj právě odehrává, jasně vymezili. Natvrdo používáme titulky a na začátku je orloj postav, který je předstí. Chceme, aby se divák dobře vyznal a vnímal jenom ten text, aby nemusel uvažovat ve smyslu: „Kdo je zase tohle, kde se tu vzal...?“ Máme i dvě různé podoby svícení, například když situace z roku 1965 přejde do roku 1988, tak tu „pomíjející minulou“ dobu odsvítíme do chladných světel. Dáváme tomu jasnou strukturu.

Když jste hru představoval na tiskové konferenci, zmínil jste, že se v textu objevuje i narážka na srpen 1968. Asi bych ji nečekala od autora, který s Českem není

Filip Nuckolls

Absolvent režie činoherního divadla na pražské DAMU. V roce 2002 se stal kmenovým režisérem pražského Divadelního spolku Kašpar v Divadle v Celetné, se kterým je spjatý dodnes. Uvedl zde například inscenace *Snímek 51*, *Slovácko sa nesúdí*, *Sirotky* či *Mikulášovy prázdniny a Mikulášovy patálie*. V letech 2005 - 2015 působil v Činoherním studiu Ústí nad Labem jako režisér a později také jako umělecký šéf. Hostoval na mnoha scénách po celé republice - např. v plzeňském divadle J. K. Tyla, olomoucké Tramtáři, v Městském divadle Most, Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, HaDivadle či v MeetFactory.

spjatý a který je z tak vzdáleného kontinentu...

Důvod je podle mě takový, že invaze do Československa tehdy zasáhla opravdu celý svět. Byla to doba, kdy lidé snili a věřili, že ta studená válka pomine a bude existovat jeden svět založený na demokracii a občanské svobodě. Všechno k tomu v šedesátých letech směřovalo, a najednou přišlo v osmašedesátém další „Maďarsko“. Sice lehčí, ne tak krvavé, ale další a ukázalo

se, že ta studená válka ještě nějakou chvíli potrvá.

Dá se říct, které z těch čtyř období ve hře je nejzajímavější?

Zajímavá jsou všechna, záleží na divákovi, co si vybere. Začínáme v padesátých letech u zakladatelů rodiny, jimiž jsou Elizabeth a Henry Lawovi. Mají opravdu ideální vztah, ale jen do chvíle, než Elizabeth objeví něco, kvůli čemu Henryho doslova zapudí a vyhodí ho pryč. Jeho syn se pak v osmdesátých letech vydá po otcových stopách až do Austrálie, ale nic moc o něm neví, protože matka se zafala a nechce o něm mluvit. Takhle se postupně po generacích posuneme až do roku 2039, až ke čtvrté generaci tohoto rodu, kdy se po těch několika desítkách let, situacích a vztahových propletech směřuje k obyčejnému aktu odpuštění. S čímž souvisí i ten déšť v názvu hry, od konce padesátých let totiž nepřetržitě prší a konečně to vypadá, že déšť možná ustane.

Musíte se striktně držet textu?

V této hře je každý odskok nesmírně složitý, protože text je silně provázaný, a pokud si v něm člověk odskočí, i když jen lehce, mohla by se celá jeho stavba rozbit. Musíte ho spíš vzít, jaký je, samozřejmě může

te něco lehce proškrtat nebo s ním nějak pracovat, ale nemůžete ho výrazně lomit.

Ale prý je možnost vybrat si dva různé konce příběhu...

Ano, tam se totiž otvírá otázka, zda je člověk nevinný a zaslouží si odpuštění, nebo se provinil opravdu hrozným činem, kdy o odpuštění nemůže být ani řeč. Bovell to nechal rozostřeně, ale jistě vodicí tam dal a podle toho bude vypadat i konec inscenace v našem pojetí.

S Bovellem se setkáváte už podruhé. Poprvé, když jste v Ústí nad Labem uvedl jeho *Zmatení jazyků*, podruhé nyní v Pardubicích. Našel jste na něj coby autora nějaký klíč?

Myslím, že jeden mám. Že věci fungují, pokud nejsou přehnaně dramatické, přepálené, expresivní... Pokud plynou stejně jako život. *Zmatení jazyků* je detektivka, příběh *Až ustane déšť* svým způsobem také. Bovell ten text jako by rozstříhal, sledujete čtyři příběhy a někdy váháte nad tím, proč se postavy chovají zrovna tímto způsobem a ne jinak. Pak ale dojdete k místu, kde se vám celý obrázek poskládá. Ten text je velmi vzrušující a já doufám, že taková bude pro diváka i naše inscenace.